

KURULUŞ DÖNEMİNDE OSMANLI VAKIFLARI

Ottoman Foundations in the Establishment Period

DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/joh.39701>

Mustafa KARAZEBEK

Özet

Selçuklu Devleti toprakları üzerinde Anadolu'da birçok beylik kurulmuştur. Kurulan beyliklerden biri de Osmanlı Beyliği'dir. Bu beylik geçmişte kalan Türk ve İslam mirası üzerine büyük bir medeniyetin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Vakıflar da bu medeniyetin önemli bir parçasını oluşturmuştur. Başta padişahlar olmak üzere, üst düzey devlet adamları, ilim adamları, varlıklı ya da sıradan insanlar tarafından vakıflar oluşturulmuştur. Asporça Hatun Vakfı, Mekece Vakfı, Bursa'daki İmaret Vakfı, Gebze Külliyesi Vakfı ve Gazi Süleyman Paşa Evkâfi Osmanlı erken döneminde kurulan vakıflardan bazılarıdır. Kuruluş dönemi Osmanlı vakıflarının çok belirgin özelliklerinden biri vakfiyelerinin Arapça olarak kaleme alınmış olmasıdır. Kuruluş döneminde Türkçe olarak kaleme alınan en önemli vakfiye Orhan Gazi'nin Bursa'da yaptırdığı imaretin M.1360 tarihli vakfiyesidir. Asporça Hatun Vakfiyesi ise ilginç bir şekilde Türkçe ve Arapça karışık bir şekilde kaleme alınmıştır. Taş üzerine yazılmış vakfiyeler de vardır. Kanuni Sultan Süleyman zamanında M.1553 senesinde içeriğinden iyi istifade edilmek üzere selâtin vakfiyelerinin Türkçeye çevrilmesi emredilerek tercüme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Osmanlı Devleti, Kuruluş Dönemi, Vakıf, Vakfiye

Abstract

Many beyliks were established in Anatolia on the territory of Seljuk State. Ottoman Beylik was one of those beyliks. This beylik led to the emergence of a great civilization on the Turkish and Islamic heritage of the past. Waqfs were an important part of this civilization. Waqfs were formed especially by sultans, high-ranking statesmen, scientists, wealthy people or ordinary people. Asporça Hatun Waqf, Mekece Waqf, İmaret Waqf in Bursa, Gebze Social Complex Waqf and Gazi Süleyman Paşa Waqf are some of the waqfs that were established early Ottoman period. One of the most significant characteristics of the Ottoman waqfs during the foundation period was that their waqf certificate charters were written in Arabic. The most important waqf certificate charter, which was written in Turkish during the foundation period, is the waqf certificate charter dated 1360 C.E of the imaret in Bursa built by Orhan Gazi. Asporca Hatun Waqf Certificate Charter was interestingly written in a mix of Turkish and Arabic. There are also waqf certificate charters written on stone. During the reign of Suleiman the Magnificent, in the year 1553 C.E., sultan's waqf certificate charters were translated into Turkish by the order of the sultan in order to make good use of the contents.

Keywords

Ottoman Empire, Foundation Period, Waqf, Waqf Certificate

References

Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi Defterleri (VGMA), 17/64, 65, 68; 55/148; 144/2-4/9-23; 573/104/19; 574/99/43, 102/44, 45, 103/46, 47; 582-1/10/4; 595/96/93; 608/79/95; 741/225/136, 231/138; 803/97/133; 990/167/161; 1862/218/46; 1989/612/47; 2157/100/81; 2163/58/37, 173/123; 2225/236/104, 240/106, 241/107; Ateş, İ. (1983). Vakfiyelerde Duâ ve Bedduâlar. Vakıflar Dergisi, 17, 5-54.

- Ayverdi, E. H. (1956a). I. Murat Devrinde Asilhan Bey Mimarî Manzumesi. Vakıflar Dergisi, 3, 65-68.
- Ayverdi, E. H. (1956b). Dimetoka'da Çelebi Sultan Mehmed Camii. Vakıflar Dergisi, 3I, 13-16.
- Ayverdi, E. H. (1962). Mudurnu'da Yıldırım Bâyezid Manzûmesi ve Taş Vakfiyesi. Vakıflar Dergisi, 5, 79-86.
- [Tam metne ulaşmak ve tüm referansları görmek için tıklayın.](#)